

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.140/2010/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az ítélet tábla a dr. Ormay Gábor, illetve dr. Ormay György ügyvédek (Miskolc, Vászonfahévíz utca 26. I. em. 3. szám) által képviselt I.rendű felperes neve I. rendű, és II.rendű felperes neve II. rendű (mindketten című) felpereseknek, a Miskolci 2. számú Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. ... ügyvéd, címe) mint ügygondnok által képviselt I.rendű alperes neve (címe) I. rendű, a dr. Juhász György ügyvéd (Miskolc, Vologda utca 4. földszint 2. szám) által képviselt II.rendű alperes neve (címe) II. rendű, a dr. Tóth Judit ügyvéd (Miskolc, Erzsébet tér 5. szám) által képviselt III.rendű alperes neve (címe) III. rendű, a perben személyesen eljáró IV.rendű alperes neve (címe) IV. rendű, és az ugyancsak dr. Juhász György ügyvéd által képviselt V.rendű alperes neve (címe) V. rendű alperesek ellen kártérítés és jogalap nélküli gazdagodás iránt indított perében a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 10.P.22.800/2008/42. számú részítélete ellen a felperesek által 48. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

részítéletet:

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság részítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg 15 nap alatt a IV. rendű alpereseknek 5 000 (Ötezer) forint fellebbezési eljárási költséget.

A részítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A magyar nemzetiségű, román állampolgár felperesek Erdélyből áttelepülve 1998. november 30-án kötöttek adásvételi szerződést az I. és II. rendű alperesekkel a **H., D.** utca 46. szám alatti lakóház, udvar, gazdasági épület megjelölésű ingatlanra 2 500 000 forint vételár ellenében. Az ingatlan tulajdoni lapján tulajdonosként kizárólag az I. rendű alperes szerepelt, azonban elismerte, hogy a tőle akkor már külön élő házastársát, a II. rendű alperest házastársi vagyontársaság címén tulajdonjog illeti meg. Erre tekintettel a felek akként állapodtak meg, hogy a felperesek az okirat aláírásával egyidejűleg 500 000 forint vételár előleget kifizettek az I. és II. rendű alpereseknek, a fennmaradó 2 000 000 forintból a közigazgatási hivatal jóváhagyását követően, de legkésőbb 1999. február 28-áig

1 200 000 forintot az I. rendű, 500 000 forintot a II. rendű alperesnek vállaltak kifizetni, míg a fennmaradó 300 000 forintot az okiratot szerkesztő, és ellenjegyző ügyvéd foglalkozású IV. rendű alperesnél vállalták ügyvédi letétbe helyezni mindaddig, amíg az I. és II. rendű alperesek között a házastársi vagyoni közösség megszűntetése, és az összeg felosztása nem történik meg.

A felperesek a 2006. november 24-én előterjesztett módosított keresetükben a IV. rendű alperest jogalap nélküli gazdagodás címén 96 841 forint és annak 1999. július 1-jétől számított késedelmi kamatai megfizetésére kérték kötelezni. Becsatoltak egy a IV. rendű alperes által kibocsátott, 0084962 sorszámú, dátum nélküli számlát, amelyen a IV. rendű alperes elismerte, hogy letét címén az I. rendű felperestől az összeget átvette, és hivatkoztak arra, hogy ezen összeggel a IV. rendű alperes nem számolt el. Előadták, hogy a IV. rendű alperest 2006-ban is felszólították az összeg visszafizetésére, azonban a IV. rendű alperes azt - arra hivatkozással, hogy a felperesek kérésének megfelelően az összeget az ingatlan tehermentesítésére fordította - megtagadta.

A felperesek az elsőfokú eljárás során a 10.P.22.800/2008/5. sorszámú jegyzőkönyv tanúsága szerint nem vitatták azt, hogy a pénzt 1999. januárjában helyezték letétbe, álláspontjuk szerint azonban az a hátralékos 300 000 forintos vételár része volt, amelyet a IV. rendű alperesnek letétben kellett tartania, s minthogy annak kifizetésére nem került sor, köteles azt a felpereseknek visszafizetni.

A IV. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Elsődlegesen hivatkozott arra, hogy a 1999. januári letétbehelyezéshez képest a felperesek követelése elévült. Előadta továbbá, hogy az ingatlan tehermentesítéskor az ingatlan-nyilvántartásban szereplő, az OTP javára bejegyzett két jelzálogjogot, illetve ahhoz kapcsolódó elidegenítési és terhelési tilalmat, valamint végrehajtási jogot, továbbá a Postaigazgatóság javára bejegyzett jelzálogjogot és ahhoz kapcsolódó elidegenítési és terhelési tilalmat meghaladóan további OTP hitelre is fény derült. E kölcsön ugyan teherként nem volt az ingatlan-nyilvántartásban feltüntetve, azonban az OTP csak akkor volt hajlandó a bejegyzett terhekre vonatkozóan a törlési engedélyt kiadni, ha ezen további hitel kifizetésére is sor kerül. A tartozás alapja egy a II. rendű alperes nevében nyilvántartott munkáltatói kölcsön volt, amelyhez kapcsolódóan **RL.** végrehajtó előtt végrehajtási eljárás is volt folyamatban, és a felperesek által letétbe helyezett pénzt ennek a hitelnek, illetve a végrehajtási költségeknek a kifizetésére használta fel. A megbízás teljesítését bizonyítja az ingatlanra bejegyzett terhek törlése, és az, hogy a felperesek tulajdonjogát a földhivatal az ingatlan-nyilvántartásba 1999. januárjában bejegyezte. A 2000. év előtt hatályban volt számviteli előírások alapján a különféle jogcímenen keletkezett ügyvédi bevételeket nem kellett külön nyilvántartásban vezetni, ezért nem szerepel a számlán dátum. Az OTP hitel törlése és a tehermentesítés céljából a II. rendű alperessel együtt személyesen járt el az OTP fiókjában, és a letétbe helyezést követően egy-két héten belül kifizette a hitel összegét.

A bíróság megkeresésére az OTP Bank Rt. közölte, hogy az I. és II. rendű alperesek nevében egyetlen nyilvántartásban sem talált kölcsöntartozást, vagy élő fogyasztási hitelt.

Az elsőfokú bíróság a felek nyilatkozata, valamint az OTP válaszlevele alapján részítelest hozott, amelyben a felpereseknek a IV. rendű alperessel szembeni keresetét elutasította, kötelezte őket a IV. rendű alperes javára 20 000 forint perköltség, valamint a Magyar Állam javára 7 000 forint kereseti illeték megfizetésére.

A Ptk. 462. §-ának (1), 464. §-ának (1), valamint a 474. §-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezésekre, továbbá az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény (Üvtv.) 30. §-a (1) bekezdésének b) pontjára hivatkozással megállapította, hogy a felperesek és a IV. rendű alperes között ügyvédi megbízási szerződés jött létre, amelyhez kapcsolódóan a felek 96 841 forintba vonatkozóan 1999. januárjában szóbeli letéti szerződést kötöttek. A szerződés alapján a IV. rendű alperes kötelezettséget vállalt arra, hogy az ingatlant terhelő további kölcsöntartozást kifizeti.

Megállapította, hogy a pénzügyi megkeresés eredménytelen volt, így nem követhető nyomon az, hogy munkáltatói kölcsöntartozás állt-e fenn az I., illetve II. rendű alperesek nevén. A becsatolt tulajdoni lap másolat azonban igazolta, hogy a terheket az ingatlanról a földhivatal 1999. január végéig törölte. Az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján így megállapítható, hogy 1999. január végén a IV. rendű alperes a szerződést teljesítette, amellyel a szerződés megszűnt.

Rámutatott arra, hogy a Ptk. 326. §-ának (1), valamint a 324. §-ának (1) bekezdéséből következően a felperesek követelése ennek megfelelően 1999. január végén, de legkésőbb február 1-jén esedékessé vált, ehhez képest a IV. rendű alperest 5 év elteltével, csak 2006-ban szólították fel az összeg visszafizetésére, a felperesek igénye tehát elévült.

A részítelest ellen előterjesztett fellebbezésükben a felperesek annak megváltoztatását, és a IV. rendű alperes kereset szerinti marasztalását, valamint perköltség megfizetésére történő kötelezését kérte.

Álláspontjuk szerint az elsőfokú ítélet téves jogi következtetésen alapszik, és iratellenes is. Az általuk becsatolt, a IV. rendű alperes által kibocsátott számlán csak sorszám található, dátum nem, így számlatömb hiányában nem állapítható meg az, hogy 1999. januárjában történt volna a befizetés, és ehhez képest az sem állapítható meg, hogy mikor kezdődött az elévülés, ha az egyáltalán elkezdődött. Vélelemre nem lehet ítéletet alapítani, az elsőfokú bíróság pedig elmulasztotta a tényállás felderítését.

A letét célja máig tisztázatlan, ezért sem megalapozott az elsőfokú bíróságnak az elévülésre vonatkozó jogi álláspontja. A IV. rendű alperes elszámolási kötelezettsége változatlanul fennáll. A letétbe helyezett összeg felhasználására vonatkozó kötelezettségre az adásvételi szerződés nem utal, ezért felderítetlen maradt az, hogy mi volt a célja a letétbe helyezésnek. Az ingatlan-nyilvántartás nem tartalmazott olyan terhet, amelyekkel kapcsolatban a IV. rendű alperesnek tehermentesítési kötelezettsége lett volna.

Utalnak arra, hogy az Üvtv. 30. §-ának (2) bekezdése az ügyvédi letéti szerződés érvényességét írásbeli alakhoz köti, a IV. rendű alperes tehát köteles lett volna írásban

rögzíteni a készpénz letétként való átvételét. Ezt az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, és a IV. rendű alperes sem tudott írásbeli szerződést felmutatni.

A IV. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta, és a perköltségre is igényt tartott. Megismételte korábbi előadását arra vonatkozóan, hogy az összegből munkáltatói kölcsöntartozást, és ahhoz kapcsolódó végrehajtási költségeket fizetett ki, tekintve, hogy az OTP az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett teher törléséhez csak ezzel a feltétellel járult hozzá. A felperesek 2006-ig nem jeleztek problémát, azért pedig, hogy a felperesek által az ő közreműködésével megvásárolt ingatlant időközben a vételár tartozás miatt elárverezték, őt felelősség nem terheli. A szerződés megkötésekor a feleket minderről részletesen tájékoztatta, segítségével sikerült a felpereseknek a magyar állampolgárság megszerzéséhez elengedhetetlenül szükséges ingatlantulajdont megvásárolni.

A fellebbezést az ítéletábra nem találta alaposnak.

Az elsőfokú bíróság a felajánlott bizonyítást lefolytatta, és a rendelkezésére álló bizonyítékok értékelésével érdemben helyes döntést hozott.

A felperes fellebbezésében alaptalanul rója az elsőfokú bíróság terhére a tényállás felderítetlenségét. A Pp. 3. §-ának (3) bekezdése akként rendelkezik, hogy a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása a feleket terheli, a bíróság bizonyítást hivatalból csak akkor rendelhet el, ha azt a törvény külön megengedi. A Pp. 121. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján a felperesek kötelessége volt, hogy keresetükben az érvényesíteni kívánt jogot feltüntessék, az annak alapjául szolgáló tényeket, és bizonyítékokat megjelöljék.

A per eldöntéséhez szükséges tények bizonyításának kötelezettsége Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján is a felpereseket terhelte.

A felperesek követelésük jogcímeiként a jogalap nélküli gazdagodást jelölték meg, azonban a Ptk. 361. §-ának (1) bekezdésében szabályozott e jogintézmény szubszidiárius jellegű, azaz a szabályainak alkalmazására csak abban az esetben kerülhet sor, ha a követelésnek más jogcíme nincs. Amennyiben azonban a felek között szerződéses jogviszony áll fenn, a szerződésből folyó kötelezettségek követelésére maga a szerződés biztosít jogcímet.

A fenti rendelkezések egybevetéséből következően - a fellebbezésben kifejtettektől eltérően - a perben a felpereseknek kellett volna bizonyítania a pénz átadásának jogcímét, ehhez képest a IV. rendű alperessel megkötött szerződés tartalmát, az abból folyó jogokat és kötelezettségeket, a követelés alapját, illetve szolgáltatni a mindezek bizonyítására szolgáló bizonyítási eszközöket. Az elsőfokú bíróságnak a feladata - miután a Pp. 3. §-ának (3) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettségének az elsőfokú eljárás során eleget tett - csupán annyi volt, hogy a felperesek által felkínált bizonyítási eljárást lefolytassa, és annak eredményéhez képest hozza meg érdemi döntését, illetve alkalmazza a bizonyítatlanságnak az ugyancsak a Pp. 3. §-a (3) bekezdésének második mondatában szabályozott jogkövetkezményét, amely szerint a bizonyítatlanság a felpereseket terhelő bizonyítási kötelezettség esetében a kereset elutasítását eredményezi.

A felperesek a perben bizonyítékként kizárólag az adásvételi szerződést és a IV. rendű alperes által becsatolt számlát jelölték meg, illetve indítványozták az OTP megkeresését, amely azonban nem vezetett eredményre. Az okiratok tartalmának egybevetéséből viszont okszerűen csak arra lehet következtetni, hogy a pénz átadására az Üvtv. 30. §-a (1) bekezdésének b) pontjában foglaltak szerint, a IV. rendű alperessel kötött megbízási szerződés keretében, a megbízáshoz kapcsolódó eljárási cselekmények költségeinek fedezése érdekében került sor. A 30. § (1) bekezdésének c) pontja szerinti letét alapján ugyanis - figyelemmel a Ptk. 462., 463., és 466. §-ainak rendelkezéseire - az ügyvéd, mint letéteményes, csak a letévő által rábízott dolog határozott, vagy határozatlan időre szóló, időleges megőrzésére, illetve annak a letéteményes felszólítására, vagy a határozott idő elteltével történő visszaadására köteles. A perbeli esetben azonban az átadott összeg nyilvánvalóan nem azonos az adásvételi szerződésben letétbe helyezési kötelezettséggel vállalt 300 000 forintos vételár hátralékkal, alappal lehet tehát következtetni arra, hogy a IV. rendű alperes az összeg harmadik személynek a megbízási szerinti kifizetésére vállalt kötelezettséget. A pénzösszeg nem letéti (őrzési) célú átadását azon túl, hogy azt a felek nem a szerződés szerinti kerek összegben határozták meg, bizonyítja az is, hogy a felperesek az ingatlan tulajdonjogának megszerzését követően 2006-ig nem hívták fel a IV. rendű alperest az elszámolásra. Mindebből okszerűen vonható le az a következtetés, hogy az összeg kifizetésével kapcsolatos megbízási teljesítése az adásvételi szerződés megkötésekor, vagy azt követően rövid időn belül volt esedékes. Ennél későbbi teljesítési időpontot a felperesek a perben nem bizonyítottak, az elsőfokú bíróság tehát helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a IV. rendű alperessel megkötött megbízási szerződésből eredő követelés elévülése a pénzösszeg felperesek által sem vitatott 1999. januári átadásakor megkezdődött, így a felperesek az igény érvényesítésével elkéstek.

Alapvetően téves a felperesek azon álláspontja, hogy az ügyvédi letét visszakövetelése iránti igény nem évül el. A letét e fajtájára is irányadóak ugyanis a Ptk. már hivatkozott rendelkezései, amelyek alapján a letévő követelése kizárólag a határozatlan idejű letét esetében nem válik esedékessé a visszakövetelésig. A perbeli esetben azonban, arra tekintettel, hogy valójában a pénzösszeg átadásának célja - a IV. rendű alperesnek a felperesek által bizonyítékokkal meg nem cáfolta rendelkezésre álló bizonyítékokkal pedig alátámasztott előadása szerint - nem őrzés, hanem ügyvitelre vonatkozó megbízási volt, alkalmazandóak voltak az elévülés Ptk. 324. §-ának (1) bekezdésében, illetve 326. §-ának (1) bekezdésében foglalt szabályai.

Az ügyvédekről szóló törvény 10. §-ának rendelkezései sem cáfolják az előbbieken kifejtetteket, tekintettel arra, hogy az ügyvédnek az e rendelkezés (3) bekezdésében foglalt objektív felelőssége is csak az el nem évült követelések esetében alkalmazható.

Arra helytállóan hivatkoztak a felperesek fellebbezésükben, hogy az ügyvédekről szóló törvény 30. §-ának (2) bekezdése értelmében készpénz letétként való átvétele esetén az írásbeli alak kötelező, melyből következően az alakszerűség hiánya miatt a szerződés a Ptk. 217. §-ának (1) bekezdése alapján érvénytelen. A felperesek keresete azonban erre hivatkozással sem volt teljesíthető. A Ptk. 234. §-ának (1) bekezdése alapján ugyan a semmis szerződés érvénytelenségére bárki határidő nélkül hivatkozhat, a következetes

bírói gyakorlat szerint azonban a semmis szerződés érvénytelenségére hivatkozás határidő nélküli jellege nem jelenti azt, hogy a jogkövetkezmények levonására is időbeli korlát nélkül kerülhet sor. Az érvénytelen szerződés alapján a Ptk. 237. §-ának (1) bekezdése szerinti követelés ugyanis kötelmi jellegű igény, ezért az is csak az elévülési időn belül érvényesíthető. (Bírószági Határozatok 1982. évi 298. sorszám alatt közzétett eseti döntés, BDT. 2004. 1071. szám)

A kifejtett indokokra tekintettel az ítélőtábla az elsőfokú bíróság részítéletét a fenti indokolásbeli kiegészítéssel a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezési eljárásban is peresztes felpereseket a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a IV. rendű alperes javára a Pp. 75. §-ának (1) és (2) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet szerint számított költségei megfizetésére. A felpereseket személyes költségmentességükre tekintettel peresztestességük ellenére sem lehetett a fellebbezési illeték megfizetésére kötelezni, ezért az a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése, valamint a 14. §-a alapján az állam terhén marad.

D e b r e c e n, 2010. május 13. napján

. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Süliné dr. Tózsér Erzsébet s.k. előadó bíró, Dr.
Veszprémy Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -